

¹Universiteti i Prishtinës ♦ Rr. "Bulevardi i dëshmorëve" p.n. ♦ 10000 Prishtina ♦ Kosovo

²Universiteti i Tiranës ♦ Kutia Postare Nr. 183 ♦ 1000 Tirana ♦ Albanija

MINERALNA GUSTOĆA KOSTIJU I NISKA RAZINA ESTROGENA U MENOPAUZALNIH I POSTMENOPAUZALNIH ŽENA

BONE MINERAL DENSITY AND LOW ESTROGEN LEVELS IN MENOPAUSAL AND POSTMENOPAUSAL FEMALES

Ganimete Minci-Bejtullahu¹ ♦ Sylejman Rexhepi¹ ♦ Violete Lokaj-Berisha¹ ♦ Besa Gacaferri-Lumezi¹
Vjollca Sahatçiu-Meka¹ ♦ Mjellma Rexhepi¹ ♦ Blerta Rexhepi¹ ♦ Argjend Tafaj²

Koštana mineralna gustoća (BMD) je test koji se odnosi na denzitometriju kostiju. BMD odnosi se na prisutnost ili odutnost koštane mase (osteopenija, osteoporoza) u menopauzi i postmenopauzi žene (1, 2). Estrogeni imaju ključnu ulogu u ženskom tijelu. Starenjem kod žena se proizvodi manje estrogena. To ima utjecaja na smanjenje BMD (3,4).

Cilj rada je saznati odnos između BMD i niske razine estrogena tijekom menopauze i postmenopauze u žena.

Od ukupnog broja od 80 volontera, 39 žena su pripadale periodu postmenopauze, 22 u periodu menopauze i 19 žena periodu premenopauze, kao kontrolne skupine. Kod svih ispitanih žena određen je BMD (gcm²) mjeren s dual-energy x ray absorptiometry tipa Stratos 800 u Privatnoj Klinici "Reuma" u Prištini. Razina estradiola (pmmol/l), FSH (IU/l) i LH (IU/l) utvrđenjem antitijela (RIA) metodom je mjeren u Medicinskom Fakultetu u Prištini (5,6). Vremenski okvir istraživanja je bio studeni 2010-studeni 2011.

Srednja dob premenopauzalnih žena je 43,47 godina, 51,59 menopauzalnih žena i u postmenopauzalnih ženai 62,52. Prema našim rezultatima: Prosječna vrijednost BMD/ T-score (L) je bio u premenopauzalnih 0,14, u menopauzalnih -1,2, i u menopauzalnih žena -1,72. Minimalne vrijednosti BMD T-score (L) u premenopauzalnih -2,3, dok je maksimalna vrijednost je 1,7. Minimalna vrijednost BMD/ T-score (L) u skupini menopauzalnih žena je -1,3, a najveća vrijednost je 0,7. U postmenopauzalnih žena minimalna vrijednost T-Score (L) -3,6, dok je maksimalna vrijednost je 2,4. Nakon usporedbe srednjih vrijednosti T-score (L) između ispitivanih pre-

menopauzalnih i menopauzi žena, razlika je bila značajna (p <0,01). Također smo dobili značajnu razliku (p <0,01) nakon usporedbe T-Score (L) vrijednosti između ispitivanih premenopauzalnih i postmenopauzalnih žena. Nalazi iz analize podataka u korelaciji su s podacima iz literature (7). Na temelju rezultata koje smo prikupili od naših ispitanih osoba, osteopenija se najčešće otkrije u menopauzalnih žena (u 10 ili 45,5%), te u postmenopauzalnih žena u 22 ili 56,5%, u odnosu na kontrolnu skupinu (5,3%). Prema rezultatima koje smo dobili, prosječna razina estrogena u premenopauzalnih žena je bila: 516,42 pmmol/l, u menopauzalnih žena: 295,05 pmmol/l, a u žena u postmenopauzi: 204,23 pmmol/l. Razlika između dobivenih vrijednosti estrogena u premenopauzalnih i menopausalnih žena (s vjerojatnosti do 95%) je značajna (p <0,05), dok razlike s vjerojatnošću do 99% razina estradiola u premenopauzalnih i post menopauzalnih žena je značajna (p <0,01). Razlika u vrijednosti LH dobijena nakon usporedbe između premenopauzalnih i menopauzalnih žena je značajna (p <0,01). Nakon usporedbe vrijednosti FSH u postmenopauzalnih i premenopauzalnih žena zaključili smo značajnu razliku (p <0,01).

U našem istraživanju, upoređujući premenopauzalne, menopauzalne i postmenopauzalne žene otkrili smo veću prisutnost osteopenije i osteoporoze u premenopauzalnih žena. Kontinuirani nedostatak estrogena i utice na kontinuirani gubitak koštane mase u starijih žena. Stoga prevencija, rano dijagnosticiranje i liječenje osteoporoze je od velike važnosti.

Ključne riječi: mineralna gustoća kosti, razina estrogena, žene u menopauzi i postmenopauzi